

KÄSKKIRI

22.06.16 nr 16-0192

Ettevõtlusministri 14. juuli 2015. a käskkirja nr 15-0206 „Toetuse andmise tingimused iduettevõtluse hoogustamiseks ehk Startup Estonia“ muutmine

Perioodi 2014—2020 struktuuritoetuse seaduse § 16 lõike 1 alusel muudan ettevõtlusministri 14. juuli 2015. a käskkirja nr 15-0206 „Toetuse andmise tingimused iduettevõtluse hoogustamiseks ehk Startup Estonia“ järgmiselt:

- 1) loen käskkirja teksti käskkirja lisaks;
- 2) kehtestan käskkirja lisa käesoleva käskkirja lisa (lisatud) sõnastuses.

(allkirjastatud digitaalselt)
Liisa Oviir
ettevõtlusminister

Lisa
KINNITANUD
ettevõtlusminister
22.06.16
käskkirjaga nr 16-0192

1. TOETUSE ANDMISE TINGIMUSTE KIRJELDUS

1.1. Seos „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014—2020“ rakenduskavaga

1.1.1. Prioriteetne suund

Kasvuvõimeline ettevõtlus ja seda toetav teadus- ja arendustegevus.

1.1.2. Prioriteetse suuna eesmärk

Teadus-, arendus- ja innovatsioonisüsteem (edasini: TA&I süsteem) toetab majandusstruktuuri muutumist teadmistemahukamaks ja sotsiaalsete väljakutsete lahendamist.

1.1.3. Meetme nimetus

TA&I süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine kasvualade (info- ja kommunikatsioonitehnoloogiad ehk IKT+tervis+ressursid) arendamiseks.

1.1.4. Meetme eesmärk

Meetme eesmärk on teadus- ja arendustegevuse (edaspidi *TA*) suunatus Eesti riigi, ühiskonna ja majanduse vajadustele nii teadustegevuses kui ka selle tulemuste rakendamisel, mis omakorda panustab tootlikkuse ja konkurentsivõime tõusu. Riik on rakenduslike uuringute ja ettevõtjate arendustööde tark eestvedaja ja teadusasutused teevad tihedat koostööd valitsusasutuste ja ettevõtjatega. *TA* muudab majandusstruktuuri teadmistemahukamaks ning paraneb kasvualdkondade ettevõtluse hõive ja lisandväärtuse osakaal majanduses ja ekspordis. Riik peab seejuures jälgima, et liiga suur fokuseerimine ei muutuks kitsendavaks ja takistavaks faktoriks teadus- ja innovatsioonikeskkonna arengus ega halvaks teadusasutuste võimet paindlikult reageerida ettevõtjate vajadustele.

TA ning kõrgharidussüsteem on vahendiks majanduse struktuurimuutuste saavutamisel ning Eesti targal positsioneerimisel rahvusvahelises tööjaotuses.

1.1.5. Meetme tegevus

Iduettevõtluse hoogustamine. Soodustame struktuurseid muutusi ettevõtluses, toetades uute innovaatiliste ettevõtete asutamist ja kasvamist kasvualdkondades.

1.1.6. Meetme tegevuse tulemus

Meetme tegevuse tulemusena tegelevad Eesti ettevõtjad aktiivselt kõrge lisandväärtusega ning ekspordipotentsiaaliga innovaatiliste toodete ja teenuste väljatöötamisega.

1.2. Toetuse andmise eesmärk

Toetuse andmise eesmärk on kasvuvaldkondade arendamiseks pakkuda teenuseid iduettevõtjate elukaarel ideaalgest kuni kasvuni toetades sellega Eestile ja kogu maailmale väärtuslike ettevõtjate asutamist ja tegevuse esmast laiendamist Eestis.

1.3. Toetuskeemi elluviimise tulemus

Toetatavate tegevuste elluviimise tulemusena on:

- 1.3.1. kasvanud iduettevõtjate teadmised iduettevõtluse eripäradest tervikuna (sh ärimudelist, tootest, kliendist ja meeskonnast) ja oskused iduettevõtlusega paremini toime tulla;
- 1.3.2. suurenenud on iduettevõtjate arv, mis suudavad leida globaalse ärimudeli ning valideerida seda esimeste klientideni jõudmisel ja esmaste investeeringute kaasamisel;
- 1.3.3. suurenenud on iduettevõtjate arv, mis suudavad saavutada olulist äri kasvu, kaasates seejuures vajadusel ka investoritelt omakapitali;
- 1.3.4. Eestis on käivitunud ärikiirendid, mis pakuvad iduettevõtjatele sobilikke arendavaid teenuseid ja kapitali iduettevõtja arendamiseks.

1.4. Toetuskeemi vajalikkus

Erinevate uuringute raames on kaardistatud Eesti iduettevõtluse ökosüsteem ning ka laiemalt kogu Eesti ettevõtluskeskkonna tugevused, nõrkused, arenguvajadused ja -võimalused (nt Eesti Arengufondi koostatud “Globaalne ettevõtlusmonitooring¹ (GEM) 2013 Eesti raport”, The Global Entrepreneurship and Development Institute (GEDI) koostatud “Towards a More Entrepreneurial Estonia. Call for Action.²”).

Uuringute kohaselt on kogu ettevõtluse potentsiaali avaldumise peamised takistavad tegurid seotud inimeste ettevõtlusalaste hoiakute ning oskustega (üldine puudujääk kogemustest ja oskustest ettevõtja äritegevuse globaalseks kasvatamisel ning rahvusvaheliselt konkurentsivõimeliste toodete arendamisel), mis ei soodusta piisavalt ettevõtlusega tegelemist.

Tänane haridussüsteem ei anna efektiivselt edasi iduettevõtja loomiseks vajalikke teadmisi ja oskusi ning suunab õppureid valima pigem teisi karjäärivõimalusi kui ettevõtjana tegutsemine. Puudusena tuleb välja ka globaalse äri kasvatamiseks vajaliku rahvusvahelise kogemusega spetsialistide puudus ning oskus rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisi tooteid luua ja arendada. Probleemi süvendab Eesti vähene võimekus meelitada talente väljastpoolt ning üldiselt välismaiste isikute vähene osalemine Eesti ettevõtluses. Lühikese ettevõtlusajaloo tõttu on Eestis vähe ettevõtjaid, kellel on varajase faasi investeerimise äriplaneerimine, kogemus ja vajalik võrgustik.

Samuti puudub kriitiline mass edukaid iduettevõtjaid, kes oleksid täna valmis täiel määral

¹ GEM [kodulehekülj](#), Lisa 4. [GEM raport](#).

² GEDI [kodulehekülj](#), Lisa 5. [GEDİ raport](#).

tegutsema äriinglina või panustama oma teadmiste, oskuste ja võrgustikuga uute iduettevõtjate arendusse. Eesti äriinglite investeerimisalane võimekus on veel piiratud riskialti kapitali mahu ning ingelinvesteeringute-alaste ebapiisavate teadmiste tõttu. Eesti äriinglite hulk on viimastel aastatel mitmekordistunud, näidates investorite huvi valdkonna vastu. Seejuures on liiga vähe lisandunud piisava valdkondliku kogemusega investoreid, kelle kogemus tehnoloogiapõhisest kasvavast ärist oleks piisav, et kasumlikult investeeringuid teha ning oma võrgustikuga iduettevõtjale olulist kasu lisada. Seetõttu on oluline uute ja potentsiaalsete äriinglite kokkuviiimine juba tegutsevatega ning tuua Eestisse mujal toimivaid koolitusformaate äriinglite arendamiseks. Seeläbi paraneksid äriinglite teadmised iduettevõtjatesse investeerimisest, iduettevõtjatel on aga rohkem kasu heade teadmiste ja oskustega investoritest.

Eestis ei ole täna akumulunud piisavalt teadmisi ja kogemusi ning selle edasikandumine (spill-over) ei toimi veel väga efektiivselt. Samuti on puudujääke ettevõtjate vahelises koostöös, võrgustumises (networking) ning mitteformaalsete klastrite moodustamisel.

Eesti iduettevõtluse ökosüsteemi osalejalt saadud info ning Eesti ökosüsteemi rahvusvaheliselt võrdlevate indeksite ja uuringute (nt. OECD STRI indeks³ ja Startup Manifesto Policy Tracker⁴) alusel on saanud selgeks, et Eesti ökosüsteemi arendamiseks ning toetuskeemi eesmärkide täitmiseks võib olla vajalik muuta iduettevõtlusega seonduvat regulatiivset keskkonda Eestis.

Arengufond viis 2014 suvel-sügisel läbi täiendava Eesti iduettevõtluse ökosüsteemi kaardistuse, mille käigus koguti infot iduettevõtjate arengusse panustavatel organisatsioonidel (veebis avaldatud info ja läbiviidud intervjuud). Kokkuvõtvalt toodi välja kuus kitsaskohta:

- iduettevõtjate vähene pealekasv - Eestist ei teki piisaval hulgal uusi iduettevõtjaid, kelle meeskond, toode, klient, ärimudel oleks piisavalt ette valmistatud, et jõuda oma arengus järgmisse etappi;
- prototüübiraha ja tugiteenus sidustamata - Eestis ei ole prototüüpimise raha pakkumise järel turul teenuseid, mis aitaksid eel-iduettevõtjal liikuda iduettevõtja etappi;
- iduettevõtjate projektide kvaliteet on madal ning kohalikel investoritel investeerimiskogemust vähe, seetõttu on vähene ka kohaliku kapitali pakkumine peale esmast investeeringut – 25 000-50 000 eurot on võimalik Eesti turult leida, ent järgmise investeerimisvooru kaasamine on keeruline;
- Eesti ärikiirendite pakutavad teenused ei ole rahvusvaheliselt konkurentsivõimelised - Eestisse ei suudeta tuua maailmatasemel meeskondi (pakutav iduettevõtjate arenguprogramm ja kapital on lühiajalised – tavapärane on kolmekuuline arenguprogramm koos kuni 20 000 eurose investeeringuga) ning Eesti kohalike iduettevõtjate arv, kes oleksid investeeringuvalmid, on väike;
- äriinkubaatorid ei investeerid - tulenevalt Eesti inkubaatorite tegevusmudelist ja omanike struktuurist ei investeerita oma portfelli ettevõtetesse, mistõttu ei ole ka inkubaatorite meeskonnas töötavad inimesed rahvusvahelise äriarenduse/riskikapitali kogemusega ning pakutavad teenused ei aita efektiivselt kaasa iduettevõtja järgmisesse etappi jõudmisel. Äriinkubaatorid on keskendunud oma tegevustega iduettevõtja elukaare faasidele, kus nende pakutava teenuse lisandväärtus jääb väheseks.
- Eesti iduettevõtluse ökosüsteem on alles arenemisjärgus. Pole põlvkonda iduettevõtjaid, kes

³ OECD STRI indeksi kodulehekülj <http://www.oecd.org/tad/services-trade/services-trade-restrictiveness-index.htm>

⁴ Startup Manifesto Policy Tracker analüüs Eesti iduettevõtluse ökosüsteemi kohta, <http://www.europeandigitalforum.eu/startup-manifesto-policy-tracker/country/EE-13>

on oma edu korranud ja valmis panustama ökosüsteemi tagasi (teadmisi, oskusi ning kapitali).

Arengufond kaasas väliseksperthe Eesti iduettevõtluse keskkonna hindamiseks, millega saadi kinnitust Arengufondi enda järeldustele ja eelpool nimetatud uuringutes väljatoodud probleemidele.

Nutika spetsialiseerumise valdkondlikud raportid⁵ kirjeldavad nutika spetsialiseerumise valdkondade barjääre. Need raportid on valdkonna-, mitte meetmepõhised. Lühiintervjuude käigus nutika spetsialiseerumise valdkonnajuhtidega selgus, et iduettevõtjate valdkondlikud barjäärid on sarnased GEDI raportis väljatoodutega: valdkondades, mis on enam arenenud ja kus on tekkinud iduettevõtluse ökosüsteem (peamiselt info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (edaspidi IKT)), on täna kitsaskohtadeks seemnefaasi kapitali vähene pakkumine, spetsialistide puudus ning teadmiste ja oskuste puudus rahvusvaheliselt konkurentsivõimelise äri/toote kasvatamisel ja arendamisel. Teaduspõhistes valdkondades algavad probleemid sellest, et pole kriitilist massi ettevõtlikke inimesi ja teadlasi, kelle ideede elluviimist toetaks ökosüsteem, mille tulemusena ei arene uued teadussaavutused ja -avastused prototüüpideks ja ärideks. Seega eristatakse IKT valdkonnas tehtavaid tegevusi teistest nutika spetsialiseerumise valdkondadest - e-tervise ja ressursside valdkondades on vaja süstemaatiliselt alustada tegevusi ökosüsteemi loomiseks. Võimaluseks on alustada tegevustega eel-iduettevõtjate etapis: spetsiaalsed kohtumised ettevõtluse võimaluste tutvustamiseks, projektikonkursid nt tarkvaraarendusvõistluste (nn. *hackathonide*) vormis, süstemaatilised koolitused, mis aitavad algelised ideed ja meeskonnad eel-iduettevõtjaks arendada, ärivõimaluste tutvustamine maailma parimatest praktikatest ja senistest edulugudest. Teadusmahukamates valdkondades võtab toimiva prototüübi välja töötamine üldjuhul 5-7 aastat aega, seejuures suurimaks kitsaskohaks on puudulikult komplekteeritud meeskonnad, kes on motiveeritud tegelema äri asemel pigem teadusega.

Viimaks Eesti iduettevõtluse ökosüsteemi järgmisele arengutasemele tuleb üheaegselt kaasa aidata uute kohalike ideaalgete kasvamisele investeerimisvalmiks iduettevõtjaks, luua võimalused Eestisse rahvusvaheliselt konkurentsivõimeliste meeskondade toomiseks välisriikidest, kes panustaks iduettevõtja arengusse läbi oma teadmiste, kogemuste, kontaktide ja kapitali ning kaasata kogenud iduettevõtjaid ja äriingleid ökosüsteemi.

Terviklikus ja hästi tasakaalustatud ökosüsteem annab kõigile osapooltele võimaluse keskenduda oma tugevustele (igas iduettevõtja elukaare etapis on olemas teenuseosutajad, mis keskenduvad oma tuumik-kompetentsidele ning loovad eelnevate ja järgnevate etappide teenuseosutajatega tervikliku väärtuspakkumise eel-iduettevõtluse ja iduettevõtluse jaoks). Hetkel panustab iduettevõtluse ökosüsteemis iga osaline üksikult iduettevõtja mingi etapi arengusse. Saavutamaks terviklik ja tasakaalus ökosüsteem on vaja luua sillad iduettevõtja arengufaaside vahele ning luua võimalused turuosaliste koostööks. Näiteks kutsuda ellu arenguprogrammid, mis süstemaatiliselt aitavad indiviide ja meeskondi iduettevõtja erinevateks arengufaasideks ette valmistada, pöörates olulisel määral tähelepanu meeskonna kui iduettevõtja selgroo ja selle kompetentside arendamisele.

1.5. Terminid

⁵ Lisa 2. Nutika spetsialiseerumise raporti [tööversioon](#).

1.5.1. iduettevõtja (startup) – Eestis registreeritud äriühingule kuuluv tegevust alustav majandusüksus, mille eesmärk on suure globaalse kasvupotentsiaaliga, innovaatilise ning korratava ärimudeli väljatöötamine ja käivitamine, mis aitab oluliselt kaasa Eesti ettevõtluskeskkonna arengule;

1.5.2. eel-iduettevõtja – iduettevõtjale eelnev arengustaadium/elutsükkel, mille käigus moodustub meeskond, kellel on ühine korratava ärimudeliga projekt, mida arendatakse iduettevõtjaks;

1.5.3. elukaar – iduettevõtja elutsükli faasid, mis kirjeldavad iduettevõtja arengut (idee, kontseptualiseerimine, pühendumine, valideerimine, skaleerumine ja kasv);

1.5.4. ökosüsteem – kõiki iduettevõtjate tegevusega seotud osapooli (sh ülikoolid, teadus- ja arendusasutused, äriinglid, iduettevõtjad, eel-iduettevõtjad, inkubeerimis- ning kiirenditeenust pakkuvad ettevõtjad, avaliku sektori asutused, kogemusi jagavad ettevõtjad, investorid ja investeerimisfondid) hõlmav arengukeskkond;

1.5.5. ärikiirendi – äriühing, mis pakub iduettevõtjale arenguprogramme koos seemnefaasi investeeringuga, et aidata iduettevõtjal edu saavutada;

1.5.6. äriinkubaator – organisatsioon, mis pakub iduettevõtjatele arenguprogrammi nende ettevalmistamiseks seemnefaasi investeeringuks.

1.5.7. arenguprogramm – vastavalt iduettevõtja arengufaasile kompaktselt välja töötatud tegevuste kogum, mis aitab kaasa iduettevõtja liikumisel ühest elutsükli faasist järgmisesse.

1.5.8. võistlev dialoog – terminit kasutatakse riigihangete seaduse § 26 lõikes 1 sätestatud tähenduses.

1.6. Eelarve

PROJEKTI TULEMUS	PROJEKTI VÄLJUND	PROJEKTI TEGEVUSED ja kindlaksmääratud kulukohad	Projekti abikõlblike kulude/toetatavate tegevuste eelarve
5 globaalset startupi ja 1000 alustavat ning tegutsevat startupi Eestis	1.1. 1000 alustavat ja tegutsevat startupi	KOKKU	2 312 655,46
		1.1.1. Iduettevõtjate teadmiste ja oskuste arendamise terviklike arenguprogrammide elluviimine ning haridus	1 875 000,00
		1.1.2. Otsene personalikulu	388 155,46
		1.1.3. Lähetused	49 500,00
	1.2. 1000 alustavat ja tegutsevat startupi	KOKKU	3 834 352,48
		1.2.1. Ärikiirendite teenuse hange	3 384 000,00
		1.2.2. Otsene personalikulu	305 602,48
		1.2.3. Lähetused	24 750,00
	1.3. 1000 alustavat ja tegutsevat startupi	1.2.4. Sisseostetud projektijuhtimine	120 000,00
		KOKKU	719 816,80
1.3.1. Iduettevõtluseks sobiva startup ökosüsteemi arendamine, sh regulatsioonid ja äriinglite võrgustiku arendamine		500 989,00	

		1.3.2.	Otsene personalikulu	194 077,80
		1.3.3.	Lähetused	24 750,00
		1.3.4.	Sisseostetud projektijuhtimine	0,00
	Horisontaalne		Projekti kaudsed kulud (ühtse määra alusel)	133 175,26
KOKKU PROJEKTI EELARVE (koos KM)				7 000 000

1.6.1. Toetatavaid tegevusi rahastatakse 100% ulatuses Euroopa Liidu struktuuri- ja investeerimisfondide vahenditest Euroopa Regionaalarengu Fondi kaudu.

1.6.2. Käskkirja muutmata võib tegevuste vahel summasid muuta kuni 10% ulatuses toetusskeemi eelarvest.

1.6.3. Kui toetusskeemi eelarvet on vaja muuta suuremas määras kui 10% toetusskeemi eelarvest, tuleb algatada käskkirja muutmine vastavalt selle punktile 6.12. Toetusskeemi eelarvet võib muuta mitte tihemini kui iga kuue kuu tagant.

1.6.4. Toetusskeemi tegevusi viiakse ellu järgneva ajakava alusel. Iga-aastase tegevuskava ja eelarve kinnitab juhtkomitee.

Tegevuse nr	Tegevuse sisu	Periood
1.1	Iduettevõtjate teadmiste ja oskuste arendamise terviklike arenguprogrammide elluviimine ning haridus	2015-2020
1.2.	Ärikiirendite teenuse hange	2015-2023
1.3.	Iduettevõtluks sobiva startup ökosüsteemi arendamine, sh iduettevõtluks seonduvad regulatsioonid ja äriinglite toetamine	2015-2020

1.7. Toetusskeemi sihtgrupp

Toetusskeemi sihtgrupiks on:

1.7.1. iduettevõtluks huvitatud inimesed või meeskonnad, kellel on idee või ärikontseptsioon;
1.7.2. iduettevõtjad, kes vajavad oma ärikontseptsiooni süsteemseks edasi arendamiseks lisaks teadmistele ja kontaktidele ka kapitali.

1.7.3. iduettevõtluks kasvatamisega otseselt seotud ökosüsteemi osalised, kes pakuvad iduettevõtjatele kontaktoõrgustikku ja kapitali nende varases arengufaasis (ärikiirendid, äriinglid).

2. TEGEVUSTE KIRJELDUS JA EESMÄRGID TULEMUSTE SAAVUTAMISEKS

2.1. Toetusskeemi raames elluviidav tegevus on iduettevõtluks arendamine, milleks tehakse järgmisi alamtegevusi:

2.1.1. *Iduettevõtjate teadmiste ja oskuste arendamise terviklike arenguprogrammide elluviimine ning haridus.* Tegevuste eesmärk on maandada käesoleva käskkirja punktis 1.4. kirjeldatud ettevõtluks kogemuse puudumisest tingitud riske ning parandada tulevaste iduettevõtjate tegevuse kvaliteeti, arendades äriideest kvaliteetse ärikontseptsiooni. Ühtlasi on tegevuste eesmärgiks lahendada ka punktis 1.4. kirjeldatud iduettevõtjate vähesuse ning madala kvaliteedi probleeme ehk kasvatada iduettevõtjate arvu ning tõsta oluliselt investeringuni jõudvate äriideede kvaliteeti. Tegevuste raames koolitatakse, nõustatakse, toimub mentorlus ja

tehakse muid tegevusi (nt müügi- ja tootearendusoskuste arendamine, ärimudeli arendamine, koostöövõrgustiku loomine iduettevõtjate ning kogunud ettevõtjate vahel), mis tagavad sihtrühma arenemise vastavalt elukaare loogikale. Tegevuste sihtrühmaks on iduettevõtlastest huvitatud inimesed (sh nii eel-iduettevõtja kui ka iduettevõtja töötajad). Arenguprogrammide rõhk on kogunud ettevõtjate kokku viimisel eel-iduettevõtja etapis olevate inimeste ja meeskondadega ning intensiivne ja vahetu nõustamine. Tegevuste sihtrühmaks on nii toimivad iduettevõtjate meeskonnad kui ka iduettevõtlastest huvitatud meeskonnad. Tegevuse väljundid: toetatud ettevõtjad (kokku), kes on tutvustanud turu jaoks uut toodet või teenust; potentsiaalsete ja tegutsevate iduettevõtjate arv;

2.1.2. *Pikaajaliste ärikiirendiprogrammide elluviimine kasvuvaldkondades.* Tegevuse eesmärk on lahendada käesoleva käskkirja punktis 1.4. kirjeldatud probleem – iduettevõtjale suunatud teenused on sidustamata ning liiga vähe iduettevõtjaid jõuab järgmistesse arengufaasidesse. Tegevuse raames koolitatakse, nõustatakse, toimub mentorlus ja tehakse muid tegevusi (nt pakutakse ajutiselt ruume iduettevõtja arendamiseks), mis tagavad sihtrühma arenemise vastavalt elukaare loogikale. Toetuskeemi väliselt on ärikiirendiprogrammis osaleval iduettevõtjal võimalik lisaks koolitustele, nõustamisele ja mentorlusele kaasata omakapitali investeeringu näol kapitali äriidee arendamiseks. Riigi panus nimetatud investeerimiskapitali eraldatakse Arengufondi omavahenditest, sellele lisandub erakapital ärikiirendiprogrammi elluvijalt. Toetuskeemi tasandil on tegevuse eesmärk pakkuda iduettevõtjale lisaks uutele teadmistele ja oskustele ka kapitali oma äriidee elluviimiseks, kuid seda ei pakuta käesolevas käskkirjas nimetatud tegevuste rahastamiseks mõeldud vahenditest (Euroopa Regionaalarengu Fond). Tegevuse väljundid: ettevõtjad on kolme aasta jooksul pärast abi saamist kaasanud rahvusvahelist kapitali rohkem kui 1 miljon eurot; toetatud ettevõtjad (kokku), kes on tutvustanud turu jaoks uut toodet või teenust;

2.1.3. *Tegevuste 2.1.1.-2.1.2. üleselt ökosüsteemi arendamiseks vajalike tegevuste elluviimine.* Tegevusega lahendatakse käesoleva käskkirja punktis 1.4. kirjeldatud probleeme, sh turundustegevused, ökosüsteemi osaliste arendustegevused, innovatsiooniprojektid, regulatiivse keskkonna analüüs ja poliitikasoovituste tegemine, seemnekapitali pakkumise suurendamiseks vajalike varase faasi investorite (äriinglite) investeerimisvalmidust arendavate programmide elluviimine. Ökosüsteemi arendamise peamiseks eesmärgiks on parem infovahetus turuosaliste vahel ning tulevased ühised koostööprojektid. Selleks tehakse igakuised kogukonna kohtumisi, pakutakse turuosalistele täiendõppe võimalusi, korraldatakse ökosüsteemi kommunikatsioonitegevusi (nt Startup Estonia sotsiaalmeedia kanalid) ning analüüsitakse Eesti startupe ja startup ökosüsteemi. Lisaks sellele on Eesti startup ökosüsteemi jaoks kriitiline uute investeerivate äriinglite arvu kasv, mistõttu koostöös äriinglite võrgustikuga viiakse ellu ühiseid koostööprojekte, nt investeerimisalaste ürituste korraldamine, EBAN konverentside külastus jm. Tegevuse tulemusena saavutab Eesti startup valdkonnas maailmas suurema tuntuse nii riiklikul kui ka iduettevõtja tasandil, liitudes vähemalt ühe rahvusvaheliselt tunnustatud iduettevõtlaste indeksiga (*Startup Genome* või samaväärne) ning parandades seal Eesti positsiooni. Tegevus hõlmab ka ökosüsteemi mõjutavate regulatsioonide analüüsimist ning toetuskeemi eesmärkide saavutamiseks vajalike ettepanekute tegemist regulatsioonide vallas. Tegevuse tulemusena rakendavad ökosüsteemi osalised innovatsiooniprojekte (mujal maailmas iduettevõtlaste ökosüsteemi arendanud projektide kohaldamine Eestis, näiteks

äriinglitele suunatud programm *Angels BootCamp* või Soomes toimiv *Startup Life* mudel) oma tegevustes ning ökosüsteemis algatatakse uudsetel põhimõtetel toimivaid arenguprogramme. Äriinglite arendamine kasvatab potentsiaalsete ja tegutsevate varase faasi investorite teadlikkust portfelli-põhisest investeerimisest. Tegevuse sihtgrupiks on iduettevõtjad, varajase faasi investorid ja ökosüsteemi osalised, turundamise puhul ka väljaspool Eestit asuvad huvigrupid. Tegevuse väljund: potentsiaalsete ja tegutsevate iduettevõtjate arv.

2.2. Käesoleva käskkirja punktis 2.1. nimetatud tegevuse elluviimiseks vajalikud täpsed alamtegevused meetme tegevuse tulemuste saavutamiseks koos täpse eelarve ja ajaraamiga sätestatakse toetuskeemi iga-aastases tegevuskavas, mis lepatakse elluviija poolt eelnevalt kokku toetuskeemi juhtkomiteega. Iga-aastase tegevuskava kinnitab juhtkomitee.

2.3. Käesoleva käskkirja punktis 2.1. nimetatud alamtegevusi võib teha väljaspool Eestit, tingimusel, et kõik Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (edaspidi *Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus nr 1303/2013*), artikli 70 punktis 2 sätestatud nõuded on täidetud.

3. INDIKAATORID

Indikaator	Indikaatori nimetus	Algtase	Sihttase 2023	
Meede panustab rakenduskava väljundindikaatorit esse proportsionaalselt	Toetatud ettevõtjad (kokku), kes on tutvustanud turu jaoks uut toodet või teenust	0	3	
	Abi saavate ettevõtjate arv (kokku)	0	156	
Indikaator	Indikaatori nimetus	Algtase	Sihttase 2018	Sihttase 2023
Toetuskeemi tegevuse tulemusindikaator	Ettevõtjad on kolme aasta jooksul pärast abi saamist kaasanud rahvusvahelist kapitali rohkem kui 1 miljon eurot	0	2	5
Toetuskeemi tegevuse väljundindikaator	Potentsiaalsete ja tegutsevate iduettevõtjate arv	0	600	1000

4. TOETUSSKEEMI MÕJU LÄBIVATELE TEEMADELE

Toetuskeem omab puutumust kõigi läbivate teemadega, kuid toetuskeemi sihtgrupi valikul neid eraldi ei käsitleta, vaid eelkõige on fookuses nutika spetsialiseerumise kasvualad.

Horisontaalne teema	Mõju
Regionaalne areng	Kaudne mõju: Iduettevõtlus on võimalus edendada ettevõtlust üle Eesti, kuna ärimudelid on eskaleeritavad ning ei pea olema asukohapõhised.
Infoühiskonna edendamine	Otsene mõju: Kuna üks nutika spetsialiseerumise kasvuala on IKT horisontaalselt läbi teiste sektorite, siis toetuskeemi tegevustest kasusaajate arendatav äriidee peab panustama IKT kasvuala arendamisse. Panustatakse ennekõike läbi uute IKT lahenduste loomise või olemasolevate IKT lahenduste täiustamise ning nende rakendamise teistes majandusvaldkondades. Seejuures võivad loodavad IKT lahendused omada mõju kõikidele horisontaalsetele teemadele. Näiteks IKT kasutamine tööstuses (automaatika ja robotiseerimine), küberturvalisus, tarkvara arendamine jne.
Keskkonna- ja kliimapolitiika	Otsene mõju: Kuna üks nutika spetsialiseerumise kasvuala on ressursside efektiivne kasutamine, siis toetuskeemi tegevustest kasusaajate arendatav äriidee peab panustama nimetatud kasvuala arendamisse. Ennekõike läbi uute ressursisäästlike toodete või teenuste loomise või olemasolevate toodete/teenuste täiustamise. Näiteks materjaliteadus- ja tööstus, "tark maja", keemiatööstus jne.
Võrdsete võimaluste tagamine	Toetav mõju: Toetuskeemi eesmärk on hoogustada Eesti elanike hulgas iduettevõtlusega tegelemist. Toetuskeemi tegevuste elluviimisel arvestatakse, et info tehtavatest tegevustest jõuaks erinevate sihtgruppideni nende eelistatumaid ning enimkasutatavaid infokanaleid pidi. Toetuskeem on võrdväärselt avatud naistele, meestele ja puuetega inimestele nende rahvuslikust taustast sõltumata.
Ühtne riigivalitsemine	Toetav mõju: Toetuskeemi väljatöötamisesse on kaasatud erinevate huvigruppide esindajaid ja kasutatud varasemate analüüside tulemusi. Samuti on toetuskeemi tegevuste puhul arvestatud Haridus- ja Teadusministeeriumi kavandatavate tegevustega, et vältida võimalikke kattuvusi, kuid tagades integreerituse ja koordineerituse tegevuste elluviimisel.

5. SEOS PRIORITEETSE SUUNA TEISTE MEETMETE NING VALDKONDLIKE ARENGUKAVADEGA

5.1. Seos sama suuna teiste toetuskeemidega

5.1.1. Toetuskeem aitab kaasa meetme tegevuse „Riigi rahastatavad koostööstruktuurid (näiteks klastritele ja tehnoloogiaarenduskeskustele)“ elluviimisele, kuna iduettevõtjad on ühed potentsiaalsed koostööpartnerid, kes läbi nutika spetsialiseerumise valdkonna koostööstruktuuride ühiseid arendus- ja turundustegevusi teostama hakkavad.

5.1.2 Toetuskeem aitab kaasa meetme tegevuse „Nõudluspoole poliitika (riik innovaatiliste lahenduste tellijana)“ elluviimisele, kuna iduettevõtjad toovad turule uusi innovaatilisi tooteid ja teenuseid, mille loomisele riik saab innovaatiliste lahenduste tellijana kaasa aidata.

5.1.3. Toetuskeem on seotud meetme tegevusega „Kõrghariduse erialastipendiumid nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades“, kuna iduettevõtjad on ühed potentsiaalsed erialastipendiumite saajad.

5.2. Seos sama suuna teiste meetmetega

Toetuskeem aitab kaasa meetme „Ettevõtete energia- ja ressursitõhusus“ elluviimisele, mille üheks eesmärgiks on uute innovaatiliste ja keskkonnasõbralike lahenduste kasutuselevõtt. Kuna käesolev toetuskeem on suunatud nutika spetsialiseerumise kasvualadele ning üheks kasvualaks on ressursside efektiivsem kasutamine, siis panustavad iduettevõtjad otseselt selle eesmärgi saavutamisele luues valdkonnas uusi tooteid või teenuseid.

5.3. Seos teiste suundade meetmetega

5.3.1. Toetuskeem on seotud meetmega „Kapitali- ja krediidikindlustuse kättesaadavuse parandamine“, mis teeb ettevõtjatele kättesaadavamaks ka kõrgema riskiga ambitsioonikate äriprojektide finantseerimiseks mõeldud riskikapitali, et toetada nende kiiret kasvu ja jätkusuutlikkust. Toetuskeemi p-des 2.1.2 ja 2.1.3. nimetatud tegevused tekitavad juurde iduettevõtjaid, kes võiksid oma äriprojekti realiseerimiseks riskikapitali kaasata.

5.3.2. Toetuskeem on seotud meetmega „Ettevõtlikkuse kasvatamine, ettevõtluse kasvu soodustamine, ettevõtluskeskkonna arendamine“ eelkõige läbi ettevõtlusteadlikkuse ja ekspordiarendamise tegevuste, mis aitavad kaasa iduettevõtjate tekkimisele ja rahvusvahelistumisele.

5.3.3. Toetuskeem on seotud meetmega „Õppe seostamine tööturu vajadustega“, eeskätt tegevusega „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel“, sest soodustab kõrghariduse ja ettevõtlikkuse seoste arendamist.

5.4. Seos valdkondlike arengukavadega

5.4.1. „Eesti ettevõtluse kasvustrateegia 2014—2020“ – toetuskeem aitab otseselt kaasa ambitsioonikate äriideede juurdevoolu suurendamisele, ambitsioonikate ärimudelite rakendamisele, *spin-off* ettevõtjate tekkimisele ning ettevõtjate teadlikkuse kasvule.

5.4.2. „Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014—2020“ – toetuskeem aitab kaasa suure lisandväärtusega toodete ja teenuste arendamisele koostöös ülikoolidega ja TA asutustega, kommertsialiseerimise professionaalsuse suurendamisele, innovatsioonisüsteemi teiste osalistega – sealhulgas investorite, inkubaatorite, teadusparkide - koostöö suurendamisele ning avaliku sektori rolli suurendamisele ettevõtjate poolsete uuenduste eestvedajana nutika spetsialiseerumise valdkondades.

5.4.3. „Eesti Elukestva õppe strateegia 2020“ – strateegia seab eesmärgiks töötajate ettevalmistamise nutika spetsialiseerumise kasvualadel, mis lihtsustab samas valdkonnas tegutsevatel iduettevõtjatel töötajate leidmist ettevõtja arendamiseks.

5.4.4. Teised riiklikud strateegiad, mille eesmärkide saavutamise seisukohalt on oluline iduettevõtjate teadmiste ja oskuste arendamine ning uute toodete ja teenuste loomine.

6. TOETUSSKEEMI RAKENDAMINE

6.1. Rakendusasutus ja –üksus

Vastavalt perioodi 2014—2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *struktuuritoetuse seadus*) § 12 lõike 3 alusel Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirjale“ on rakendusasutus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *rakendusasutus*) ja rakendusüksus Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (edaspidi *EAS*).

6.2. Toetuskeemi elluviija

Kuni 30.06.2016 (kaasa arvatud) on toetuskeemi elluviija Eesti Arengufondi seadusega asutatud ja selle seaduse alusel tegutsev avalik-õiguslik juriidiline isik Eesti Arengufond. Arengufondi eesmärk on toetada positiivseid muutusi Eesti majanduses investeerimistegevuse, arenguseire- ja kasvuprogrammide kaudu. Arengufondil on pikaajaline tegevuskogemus iduettevõtjate arendamisel (sh käesolevas toetuskeemis nimetatud iduettevõtjatele suunatud tegevuste elluviimisel). Lisaks on Arengufond usaldusväärne koostööpartner iduettevõtluse ökosüsteemis teenust pakkuvatele organisatsioonidele ja ettevõtjatele.

Alates 01.07.2016 on toetuskeemi elluviija riigi asutatud eraõiguslik juriidiline isik Sihtasutus KredEx (edaspidi *elluviija*), mille asutajaõigusi teostab ettevõtlusminister. Sihtasutuse KredEx eesmärk on luua kapitalile ligipääsu parandamise ja riskide maandamise abil võimalusi ettevõtluse ning ekspordi arenguks; riiklikest arengukavadest ja poliitikatest lähtudes ettevõtjate ekspordivõime arendamine erinevate tegevuskavade kaudu. Elluviija lähtub toetuskeemi rakendamisel Ühtekuuluvuspoliitika Fondide rakenduskava 2014—2020 eesmärkidest, mille hulgas on nii iduettevõtluse hoogustamine kui ka kapitalituru arendamine.

6.3. Vähesese tähtsusega abi

6.3.1. Kui tegevuse elluviimiseks antav toetus on vähese tähtsusega abi (edaspidi *VTA*) Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8) (edaspidi *VTA määrus*), mõistes, kohaldatakse sellele nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.

6.3.2. *VTA* määruse kohaselt kasusaajale antud *VTA* koos toetusskeemist antava toetusega ja Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (ELT L 352, 24.12.2013, lk 9–17) ja Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (ELT L 190, 28.6.2014, lk 45–54), alusel antud vähese tähtsusega abiga ei tohi jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul kokku ületada 200 000 eurot;

Kontserni kuuluvate või muul viisil omavahel seotud ettevõtjatele toetuse andmisel arvestatakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on omavahel *VTA* määruse artikli 2 lõikes 2 sätestatud suhtes.

6.3.3. Maanteetranspordi valdkonnas rendi või tasu eest kaupu vedavate ettevõtjate puhul ei tohi ettevõtjale jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul maanteevedudeks antud vähese tähtsusega abi ületada koos käesoleva toetusskeemi raames antava toetusega 100 000 eurot ning nimetatud abi ei tohi kasutada maanteevedudeks ettenähtud veokite soetamiseks. Kui nimetatud ettevõtja teostab ka muid tegevusi, mille suhtes kohaldatakse 200 000 euro suurust ülemmäära, kohaldatakse nimetatud ülemmäära tingimusel, et tegevused ja kulud on selgelt eristatud.

6.3.4. Juhul kui ettevõtja on saanud vähese tähtsusega abi Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.04.2012, lk 8–13) alusel, ei tohi talle nimetatud määruse ja *VTA* määruse kohaselt jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul antava vähese tähtsusega abi kogusumma koos käesoleva toetusskeemi raames antava toetusega ületada 500 000 eurot.

6.3.5. Toetusskeemist ei anta toetust Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 1301/2013, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seonduvaid erisätteid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 289–302) artikli 3 lõikes 3 ja *VTA* määruse artikli 1 lõikes 1 toodud tingimustel välistatud valdkondades tegutsevatele ettevõtjatele, välistatud tegevustele ja ettevõtjatele.

6.3.6. Toetusskeemi ei kohaldata hasartmänguvaldkonnas tegutsevatele ettevõtjatele.

6.3.7. Toetusskeemist ei anta toetust, kui ettevõtja suhtes on Euroopa Komisjoni otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, tehtud toetuse tagasinõudmise otsus, mis on tähtaegselt täitmata.

6.4. Rakendusüksuse õigused ja kohustused

6.4.1. Rakendusüksuse õigused:

- 6.4.1.1. teeb vajadusel rakendusasutusele ettepaneku algetada toetusskeemi muutmine;
- 6.4.1.2. teostab muid struktuuritoetuse seaduses ja selle alusel antud õigusaktides sätestatud toiminguid;
- 6.4.1.3. võib nõuda igal ajal elluvijalt informatsiooni toetusskeemist toetatavate tegevuste elluviimise kohta;
- 6.4.1.4. puuduste avastamisel andma elluvijale korraldusi avastatud puuduste kõrvaldamiseks.

6.4.2. Rakendusüksuse kohustused:

- 6.4.2.1. kontrollib toetatavate tegevuste elluviimist, samuti elluvijja raamatupidamist ning toetusskeemi tingimuste täitmist, sealhulgas teostab toetusskeemi kontrolli, paikvaatlust ja auditeid;
- 6.4.2.2. vastutab juhtkomitee töökorralduse eest;
- 6.4.2.3. osaleb juhtkomitee töös, sh toetusskeemi iga-aastase tegevuskava ja eelarve kinnitamisel;
- 6.4.2.4. kinnitab elluvijja esitatud aastaaruande ja lõpparuande;
- 6.4.2.5. sisestab toetusskeemi aastaaruande ja lõpparuande, kontrolli teostamise ja muud andmed struktuuritoetuse registrisse;
- 6.4.2.6. menetleb maksetaotlusi, sh teostab kulude abikõlblikkuse kontrolli;
- 6.4.2.7. annab elluvijale toetusskeemi puudutavates küsimustes selgitusi;
- 6.4.2.8. kontrollib struktuuritoetuse õiguspärasust ja otstarbekat kasutamist, sh teeb ettekirjutusi ning jälgib nende täitmist;
- 6.4.2.9. teavitab rakendusasutust rikkumistest;
- 6.4.2.10. täidab muid struktuuritoetuse seaduses ja selle alusel antud õigusaktides sätestatud rakendusüksuse kohustusi.

6.5. Elluvijja õigused ja kohustused

6.5.1. Elluvijale kohaldatakse lisaks käesolevas käskkirjas sätestatule struktuuritoetuse seaduse §-des 24 ja 26 sätestatud ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud toetuse saaja kohustusi ja õigusi.

6.5.2. Elluvijja õigused:

- 6.5.2.1. teeb vajadusel rakendusasutusele ettepaneku algetada toetusskeemi muutmine;
- 6.5.2.2. vajadusel kaasab tegevuse elluviimisel eksperte;
- 6.5.2.3. teeb juhtkomiteele ettepaneku juhtkomitee kinnitatud iga-aastase tegevuskava muutmiseks, sh ettepaneku tegevuskavas kinnitatud tegevuste elluviimise edasilükkamiseks või ärajätmiseks;
- 6.5.2.4. küsib iga—aastasessse tegevuskavasse tehtud ettepanekute kohta lisateavet, mis on vajalik alamtegevuste abikõlblikkuses, eesmärgipärasuses ja teostatavuses veendumiseks;

6.5.2.5. maksab võistleva dialoogina korraldatud hankemenetluse puhul pakkujatele osalemistasu dialoogi käigus pakutud lahenduste väljatöötamisega seotud kulude hüvitamiseks vastavalt elluviija väljatöötatud ja dialoogi alustamise ettepanekus avaldatud tingimustele;

6.5.3. Lisaks struktuuritoetuse seaduse §-des 24 ja 26 sätestatule, on elluviijal järgmised kohustused:

6.5.3.1. viib toetatavad tegevused ellu korrektselt ning kasutab saadud toetust sihtotstarbeliselt ja vastutab tegevuste ja nende elluviimiseks tehtud kulude abikõlblikkuse eest;

6.5.3.2. vastutab toetusskeemis seatud eesmärkide ja indikaatorite saavutamise eest ning toetatavate tegevuste elluviimiseks iga-aastase tegevuskava vastavuse eest valdkonna arengukava ja struktuurivahendite rakenduskava eesmärkidele;

6.5.3.3. koostab toetusskeemi eesmärke arvesse võttes järgneva(te) aasta(te) tegevuskava eelnõu ja eelarve ning esitab selle juhtkomiteele kinnitamiseks. Tegevuskava sisaldab vähemalt detailset alamtegevuste loetelu, täpset sihtgruppi, tegevuste elluviimise perioodi ning indikatiivset eelarvet iga tegevuse kohta;

6.5.3.4. koostab aastaaruande kalendriaasta kohta ning esitab selle rakendusüksusele kinnitamiseks hiljemalt järgmise aasta 31. jaanuariks;

6.5.3.5. koostab lõpparuande ning esitab selle rakendusüksusele kinnitamiseks kolme kuu jooksul pärast toetatavate tegevuste elluviimise lõppemist;

6.5.3.6. esitab aastaaruande ja lõpparuande pärast rakendusüksuselt saadud kinnitust 10 tööpäeva jooksul rakendusasutusele ja juhtkomiteele;

6.5.3.7. esitab rakendusüksusele tähtaegselt maksetaotluste menetlemise ja kontrolli teostamise käigus nõutud informatsiooni;

6.5.3.8. kontrollib kasusaajate VTA seisu enne toetuse andmist vastavalt kehtestatud korrale ning teavitab kasusaajat kui antav abi on VTA;

6.5.3.9. kontrollib enne VTA andmist, kas kasusaaja on raskustes olev ettevõtja Euroopa Komisjoni (EL) määruse nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnustatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.2.2014, lk 1—78) artikli 2 punkti 18 tähenduses;

6.5.3.10. kontrollib enne VTA andmist, et ettevõtja suhtes ei ole Euroopa Komisjoni otsuse alusel, millega abi on tunnustatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, tehtud toetuse tagasinõudmise otsust ega toetus ei ole tähtajaks tagasi maksmata;

6.5.3.11. säilitab abi andmist käsitlevaid andmeid 10 aastat alates käesoleva käskkirja alusel viimasest abi andmise päevast;

6.5.3.12. näitab toetuse kasutamisel, et tegemist on struktuuritoetusega, kasutades selleks nõutud sümboolikat;

6.6. Juhtkomitee

6.6.1. Juhtkomitee eesmärk on vahetada informatsiooni iduettevõtjatele suunatud riiklike tegevuste kohta ning tekitada nende tegevuste vahel sünergia.

6.6.2. Juhtkomitee tööd korraldab rakendusüksus. Rakendusüksus kinnitab juhtkomitee töökorra, mis on eelnevalt rakendusasutusele ja elluviijale arvamuse avaldamiseks esitatud.

6.6.3. Juhtkomiteesse kuuluvad rakendusasutuse, rakendusüksuse ja elluviija esindajad. Juhtkomiteesse võib lisaks kaasata toetuskeemi tegevustega seotud osapooli. Rakendusasutusel ja rakendusüksusel ja on juhtkomitees hääleõigus, elluviijal ning kaasatud osapooltel hääleõigust ei ole.

6.6.4. Juhtkomitee kinnitab toetuskeemi iga-aastase tegevuskava ja eelarve ning selle muudatused, võttes arvesse kooskõla toetuskeemi eesmärkide ja indikaatoritega, iduettevõtluse ökosüsteemi osapoolte teisi tegevusi ja ökosüsteemi arengut.

6.6.5. Juhtkomiteel on õigus teha rakendusasutusele vajadusel ettepanek toetuskeemi muutmiseks.

6.7 Abikõlblikkuse periood

6.7.1. Kulude abikõlblikkuse periood algab käesoleva käskkirja kehtima hakkamisest ning lõpeb 31. oktoobril 2023. aastal. Rakendusüksusele maksetaotluse esitamise viimane päev on 17. jaanuaril 2024. aastal.

6.7.2. Kulusid võib lugeda abikõlblikuks, kui need on tekkinud abikõlblikkuse perioodil ning tasutud abikõlblikkuse perioodil või 45 kalendripäeva jooksul pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu.

6.8. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

6.8.1. Abikõlblikeks kuludeks loetakse toetatavate tegevuste elluviimise kulud, mis vastavad Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-s 2 nimetatud kulu abikõlblikkuse ning käesolevas käskkirjas sätestatud tingimustele.

6.8.2. Juhul, kui elluviija teenib projekti elluviimise käigus puhastulu, kohaldatakse ühendmääruse § 5 lõikes 6 sätestatud.

6.8.3. Abikõlblikud on järgmised tegevuste eesmärgi ja tulemuste saavutamiseks ning elluviimiseks vajalikud kulud:

6.8.3.1. elluviija toetuskeemi tegevusi elluviivate töötajate personalikulud vastavalt ühendmääruse §-le 3;

6.8.3.2. elluviija toetuskeemi tegevusi töötajate lähetustega seotud transpordi- ja majutuskulud ning päevarahad vastavalt ühendmääruse §-s 3 sätestatule ning Vabariigi Valitsuse 25. juuni 2009. a määruses nr 110 “Töölähetuse kulude hüvitiste maksmise kord ning välislähetuse päevaraha alammäär, maksmise tingimused ja kord” kehtestatud piirmääradele;

6.8.3.3. elluviija kaudsed kulud 15% ühtse määra alusel, arvatuna otsestest personalikuludest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja

Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320—469) artikli 68 lõike 1 punktide b;

6.8.3.4. kulud toetusskeemis planeeritud tegevuste turuvajaduse analüüsiks, sh ettevõtjate vajaduste ning probleemide kaardistamine, uuringute, analüüside ja ekspertiisidega seotud kulud, sh tellimine ja teostamine ning tulemuste avalikustamine;

6.8.3.5. elluviija poolt uute teenuste arendamise ja kontseptsioonide ning potentsiaalsete koostööpartnerite koolitusprogrammide väljatöötamine ja läbiviimine, uute kontseptsioonide testimise ja arendamise kulud;

6.8.3.6. koolituste (sh pikaajaliste koolitusprogrammide), seminari, töötubade, (välis)praktika, avalike esinemiste ja konverentside, veebi kaudu ja muude läbiviidavate ürituste korraldamise kulud, sh ettevalmistamine, läbiviimine (sh kulud esinejatele, moderaatoritele, mentoritele, nõustajatele, osalejate transpordile, ürituse ruumide rendile, tehnika rendile, toitlustusele jms), neil osalemine ning tulemuste levitamise ja analüüsi kulu;

6.8.3.7. teavituskampaaniate, sh meediakampaaniate ja teadlikkuse tõstmisele suunatud ürituste, sh ettevõtluskonkursside kulud, sh ettevalmistamine ja korraldamine, neil osalemine ning teabevahetuse edendamine, tulemuste levitamise;

6.8.3.8. reklaami- ja meediakulud, sh publikatsioonide, info-, juhend- ja jaotusmaterjalide, tänukirjade, tunnistuste, meenete, audiovisuaalsete info- ning reklaammaterjalide kulud, sh koostamine, tootmine ja levitamine, sh veebilehtede loomine ja arendamine;

6.8.3.9. õppereiside ja kontaktreiside kulud, sh ettevalmistus, läbiviimine, neil osalemine ning sellega seotud tulemuste levitamise;

6.8.3.10. rahvusvaheliste koostöövõrgustike, ümarlaudade jm koostöövormide kulud, sh algatamine ja osalemine ning sellega seotud tulemuste levitamise;

6.8.3.11. teavituskeskondade loomise, arendamise ja haldamise kulud;

6.8.3.12. kulud, mis on seotud struktuuritoetuse sümboolika kasutamisega;

6.8.3.13. elluviija valdkondliku arendustegevusega ja võimekuse tõstmisega seotud, sh koolituskulud;

6.8.3.14. erisoodustusena käsitletav kulu ja sellelt tasutav maks tulumaksuseaduse § 48 tähenduses;

6.8.3.15 võistleva dialoogina korraldatud hankemenetluses pakkujatele makstavad osalemistasud.

6.8.4. Abikõlblike kulude tekkimise aja, tegeliku kulu tõendatuse ja makstuks lugemisel lähtutakse ühendmääruse § 2 lõigetest 3, 4 ja 5.

6.8.5. Lisaks ühendmääruse §-s 4 loetletud mitteabikõlblikele kuludele on mitteabikõlblikud järgmised kulud:

6.8.5.1. finants- ja pangakulud, sealhulgas intressikulud, finantstehingute tasud, valuutavahetuse tasud, pangakontode avamise ja haldamise kulud;

6.8.5.2. liiklusvahendi või mootorsõiduki soetamise kulud;

6.8.5.3. kinnisasja soetamise kulud;

6.8.5.4. amortisatsioonikulud;

6.8.5.6. muud tegevuste elluviimisega otseselt mitteseotud kulud;

6.8.5.7. käibemaks, välja arvatud ühendmääruse § 4 punktis 11 toodud tingimustel.

6.9. Toetuse maksmise tingimused ja kord

6.9.1. Toetuse maksmisel lähtutakse struktuuritoetuse seaduse §-dest 28 ja 29, ühendmääruse §-dest 13–15 ja 18 ning käesolevas käskkirjas sätestatud maksete tegemise täpsustavatest tingimustest ja korrast.

6.9.2. Elluviija esitab maksetaotluse struktuuritoetuse registri kaudu, rakendusüksuse e-teeninduse keskkonna kaudu või rakendusüksuse poolt väljatöötatud vormil.

6.9.3. Toetust makstakse elluviija poolt esitatud maksetaotluse alusel. Elluviija esitab maksetaotlusi rakendusüksusele sagedusega kord kvartalis.

6.9.4. Toetuse maksmise eeldusteks on:

6.9.4.1. tegevuste läbiviimine, abikõlblike kulude tekkimine ja kulude eest tasumine;

6.9.4.2. eelnimetatud kulude tekkimist ja tasumist tõendavate dokumentide või nende koopiade esitamine rakendusüksusele. Kulude tekkimist tõendavateks dokumentideks on vastava majandustehingu toimumist tõendavad raamatupidamise algdokumendid, sealhulgas arved, vara vastuvõtu aktid ja lepingud;

6.9.4.3. elluviija poolt rakendusüksuse nõudmisel vastava aruandeperioodi tegevusaruande ning maksetaotluse esitamine ja nende aktsepteerimine rakendusüksuse poolt;

6.9.5. Rakendusüksus menetleb maksetaotlust mitte kauem kui 20 tööpäeva arvates maksetaotluse rakendusüksuses registreerimisest või esitamisest struktuuritoetuse registri kaudu.

6.9.6. Rakendusüksus võib teha toetuse maksmisest osalise või täieliku keeldumise otsuse juhul, kui:

6.9.6.1. esitatud maksetaotlus või kuludokumendid ei vasta ettenähtud nõuetele;

6.9.6.2. kulu ei ole tekkinud abikõlblikkuse perioodil, ei vasta tegevustele või toetuskeemi eesmärkidele;

6.9.6.3. läbiviidud tegevused ei vasta käesolevas käskkirjas toodud tegevustele või nende toimumine ei ole tõendatud.

6.9.7. Toetust makstakse üldjuhul ühendmääruse § 14 lõike 1 punkti 1 alusel.

6.9.8. Toetust võib vastavalt struktuuritoetuse seaduse § 29 lõikele 5 ja ühendmääruse § 18 lõikele 4 maksta mitteriigiabi ettemaksena. Mitteriigiabi ettemakseid tehakse vastavalt ühendmääruse § 18 lõike 1 punktile 1.

6.9.9 Mitteriigiabi ettemakse (edaspidi *ettemakse*) saamiseks esitab toetuse saaja rakendusüksusele koos maksetaotlusega ettemakse summa, mis põhineb toetuse andmise tingimuste käskkirjaga kinnitatud tegevuste elluviimise ajakava ja rakendusüksuse nõudmisel sõlmitud lepingute alusel tekkivate maksetähtaegade prognoosil, koos vastavate lepingutega.

6.9.10. Iga järgneva ettemakse saamiseks peab käesoleva käskkirja punktis 6.9.12. nimetatud aruande põhjal olema eelnevatest samal alusel saadud ettemaksetest vähemalt 80 protsenti kasutatud abikõlblike kulude toetuse osa katteks, välja arvatud, kui punktis 6.9.12. sätestatud tähtaeg pole saabunud.

6.9.11. Kui toetuse saaja ei täida punktis 6.9.10. nimetatud kohustust, nõuab rakendusüksus ettemakse viivitamatult tagasi summas, mille kohta ei ole toetuse saaja esitanud ettemakse aruannet, millega ettemaksetest vähemalt 80 protsenti on kasutatud abikõlblike kulude toetuse osa katteks, ja toetuse saaja on kohustatud tõendamata ettemakse tagastama kuni 15 kalendripäeva jooksul.

6.9.12. Toetuse saaja esitab ettemakse kasutamise kohta rakendusüksusele ettemakse kasutamise aruande koos abikõlblike kulude tekkimist ja nende maksmist tõendavate dokumentide ning teabega ettemakse kasutamise kohta abikõlblike kulude lõikes ettemaksega kaetud kulude perioodile järgneva 15 kalendripäeva jooksul.

6.9.13. Kui toetuse saaja ei täida käesoleva käskkirja punktis 6.9.12. sätestatud aruande esitamise kohustust, nõuab rakendusüksus ettemakse viivitamatult tagasi summas, mille kohta ei ole toetuse saaja esitanud ettemakse aruannet, millega ettemaksetest vähemalt 80 protsenti on kasutatud abikõlblike kulude toetuse osa katteks, ja toetuse saaja on kohustatud tõendamata ettemakse tagastama kuni 15 kalendripäeva jooksul.

6.9.14. Kui toetuse saaja ei ole ettemakse kasutamist nõuetekohaselt dokumentaalselt tõendanud, loetakse ühendmääruse § 14 lõike 1 punkti 1 kohase maksetaotluse alusel esitatud kulud makstuks toetuse saajale tehtud ettemakse arvelt.

6.9.15. Toetust makstakse kulude katmiseks, mis on tehtud toetusskeemi iga-aastases tegevuskavas kinnitatud tegevuste elluviimisel. Maksetaotluse menetlemine toimub vastavalt rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteemide kirjelduse alusel välja töötatud protseduuridele või tööprotseduuridele.

6.9.16. Lõppmakse tehakse pärast kõikide tegevuste elluviimise tõendamist ja pärast lõpparuande kinnitamist rakendusüksuse poolt.

6.10 Aruannete esitamine

6.10.1. Elluviija esitab rakendusüksusele aastaaruande ja lõpparuande. Aastaaruanne sisaldab vähemalt järgmist teavet:

6.10.1.1. hinnang tegevuste elluviimise edukusele (tegevus, alamtegevus, sihtgrupp, tegevuste elluviimise aeg);

6.10.1.2. hinnang kavandatud eelarve täitmisele;

6.10.1.3. tekkinud probleemid ja nende lahendamiseks võetud sammud ning ettepanekud järgmiseks aastaks.

6.10.1.4. hinnang toetusskeemi indikaatorite saavutamisele (siht ja saavutustasemed);

6.10.1.5. tegevusi kokkuvõtvat lühiülevaadet tegevuste elluviimise algusest kuni aastaaruande esitamiseni.

6.10.2. Elluviija koostatud lõpparuanne peab sisaldama ülevaadet kogu toetatavate tegevuste kogumi kohta, s.t. kõigist abikõlblikkuse perioodil elluviidud tegevustest järgides aastaaruandele punktis 6.10.1 sätestatud nõudeid.

6.11. Toetuse tagasinõudmine

6.11.1. Rakendusüksus teeb struktuuritoetuse seaduse § 45 lõikes 1 sätestatud juhtudel finantskorrektsiooni otsuse, millega nõutakse elluviijalt toetus osaliselt või täielikult tagasi.

6.11.2. Finantskorrektsiooni otsus tehakse vastavalt struktuuritoetuste seaduse §-dele 45-47 ning ühendmääruse §-dele 21-23. Viivist rakendatakse vastavalt struktuuritoetuste seaduse §-s 49 sätestatule vaid juhul kui Euroopa Komisjon nõuab viivise tasumist riigilt.

6.11.3. Toetuse tagasinõudmise korral muudab rakendusasutus toetatavate tegevuste eelarvet. Finantskorrektsiooni otsus vähendab käesoleva käskkirja punktis 1.6 märgitud eelarvet ka siis, kui vastavat käskkirja muudatust ei ole veel tehtud.

6.12. Toetusskeemi muutmine

6.12.1. Rakendusasutusel on õigus muuta toetusskeemi elluviija, rakendusüksuse või juhtkomitee ettepanekul või enda algatusel.

6.12.2. Toetuse andmise tingimuste muutmiseks vormistatakse käskkirja muudatus.

7. Rakendussäte

7.1. Kuni 30.06.2016 elluviijana tegutsev Eesti Arengufond koostab lõpparuande 30.06.2016 seisuga ja esitab selle hiljemalt 31.08.2016 EAS-le kinnitamiseks ja rakendusasutusele ning SA-le KredEx teadmiseks. Aruande esitamise nõuded on toodud käesoleva käskkirja punktis 6.10.

7.2. Toetusskeemi elluviimiseks sõlmitud lepingute, vajadusel lepingute täitmiseks vajalike rahaliste vahendite ja käesolevast käskkirjast tulenevate elluviija muude õiguste ja kohustuste Eesti Arengufondi poolt SA-le KredEx üleandmiseks sõlmivad Eesti Arengufond ja KredEx hiljemalt 30.06.2016 akti, milles märgitakse vähemalt alljärgnev:

7.2.1 SA-le KredEx täitmiseks üleantavad lepingud, nende sõlmimise aeg, lepingute eesmärgid ja objektid;

7.2.2 SA-le KredEx täitmiseks üleantavate lepingute täitmise staadium, sh milline on lepingu lõpptähtpäev või planeeritav kestvus, millised olulisemad kohustused on Eesti Arengufondi ja lepingu teine osapool lepingu raames täitnud ja millised kohustused tuleb täita alates 01.07.2016;

7.2.3. SA-le KredEx täitmiseks üleantavate lepingute eelarve, kui lepingute täitmisega kaasnevad elluviijale kulutused, ning selliste lepingute täitmiseks SA-le KredEx üleantavad rahalised vahendid;

7.2.4 loetelu SA-le KredEx üleantavast muust varast, mis on vajalik toetuskeemi elluviimiseks ja muud KredExile selleks vajalikud andmed.

7.3. Eesti Arengufond tagab, et toetuskeemi elluviimiseks tema poolt SA-le KredEx avaldatavad andmed on tõesed, Eesti Arengufond annab SA-le KredEx üle kogu toetuskeemi elluviimiseks vajaliku dokumentatsiooni ja toetuskeemi elluviimiseks ettenähtud vara.

